

نابینایی که از بینایان جلو زدند + عکس

64 سال پیش، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) و همچنین شورای جهانی نابینایان، در نشستی مشترک، قانون عصای سفید را تصویب کردند و علاوه بر آن، 15 اکتبر همزمان با 23 مهر را روز جهانی عصای سفید نامگذاری کردند.

64 سال پیش، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) و همچنین شورای جهانی نابینایان، در نشستی مشترک، قانون عصای سفید را تصویب کردند و علاوه بر آن، 15 اکتبر همزمان با 23 مهر را روز جهانی عصای سفید نامگذاری کردند. «حق استفاده از کلیه امکانات رفاهی مانند دیگران، لزوم توجه رانندگان به عبور و مرور نابینایان، تشویق نابینایان برای مشارکت اجتماعی و بزرگداشت این روز»، بخش‌های اصلی قانون عصای سفید است. عصای سفید اولین بار در سال 1921 میلادی برای نابینایان به کار گرفته شد؛ هنگامی که جیمز بیگز یک عکاس اهل بریستول انگلستان، بینایی خود را از دست داد و برای محافظت خود در خیابان، از عصای سفید استفاده کرد تا به راحتی دیده شود.

بر اساس آخرین آمار سازمان بهداشت جهانی، تعداد نابینایان جهان در حدود 35 میلیون نفر است که 90 درصد آنها در کشورهای در حال توسعه و بیشتر آسیا و آفریقا و مخصوصاً مناطق محروم زندگی می‌کنند. بیماری آب مروارید، شایع‌ترین علت در ابتلا به نابینایی است.

نوآوری‌هایی مانند عصای سفید و خط بریل نقش مهمی در آسان‌تر کردن آموزش به نابینایان و افزایش کارکرد اجتماعی آنان دارد و می‌تواند رنج‌ها و آلام ناشی از نداشتن یکی از سودمندترین نعمت‌های الهی را کاهش دهد؛ با این حال نگاهی به تاریخ نشان می‌دهد که حتی پیش از ظهور این ابزارها هم نابینایان بسیاری در جامعه درخشیده‌اند و نقش‌های ارزشمند و مهمی را پذیرفته و از میلیون‌ها بینا پیشی گرفته‌اند.

شاعری نابینا؛ با یک میلیون بیت شعر

«رودکی» که نام اصلی او ابو عبدالله جعفر بن محمد است، اولین شاعر شناخته شده فارسی زبان است که در قرن چهارم هجری می‌زیست.

«ریچارد فرای» ایران‌شناس معروف، رودکی را دارای نقشی مهم در تغییر خط پهلوی به فارسی دانسته است. رودکی با آنکه اولین شاعر فارسی زبان بود، اما آن‌چنان که رشیدی سمرقندی، جامی و تاریخ‌نویسان معتبر نوشته‌اند، تعداد ابیات او دست کم یک میلیون بوده است. گرچه جز اندکی از آن به دست ما نرسیده است.

با این حال رودکی نابینای مادرزاد بود، اما چیرگی او بر سرودن شعر و نواختن چنگ چنان بود که شعر «بوی جوی مولیان» او به همراه صدای چنگ با ابونصر سامانی چنان کرد که از دلتنگی بخارا بدون کفش سوار بر اسب شد و هرات را ترک کرد.

ابوالفضل بلعمی که معاصر رودکی بوده، در وصف او گفته است: «در عرب و عجم رودکی را نظیری نیست».

اولین نابینای ناشنوای فارغ‌التحصیل از دانشگاه

«هلن کلر» در 27 ژوئن 1880 در آلابامای آمریکا متولد شد و در 18 ماهگی در پی ابتلا به مننژیت، بینایی و شنوایی خود را از دست داد.

هلن کلر می‌گوید زندگی‌اش وقتی آغاز شد که در هفت سالگی یک معلم وارد زندگی‌اش شد. معلمی که «گراهام بل» برای آموزش او فرستاده بود.

وی اولین نابینا و ناشنوایی بود که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شد.

50 سال پیش از آن «لارا بریجمن» توانسته بود از مدرسه نابینایان پرکینز فارغ‌التحصیل شود.

هلن کلر در طول 88 سال زندگی خود، علاوه بر کتاب «زندگی من»، یازده کتاب دیگر نیز منتشر کرد.

او همچنین مقالات بسیاری درباره نابینایی، ناشنوایی، مسائل اجتماعی و سیاسی، و همچنین حقوق زنان نوشت و به یکی از نویسندگان تاثیرگذار قرن بیستم تبدیل شد.

مارک تواین در 15 سالگی هلن کلر گفته بود: «جالب‌ترین شخصیت‌های قرن نوزدهم به نظر من دو نفر هستند؛ ناپلئون بناپارت و هلن کلر».

او همچنین در سال 1952 مدال طلای موسسه ملی علوم اجتماعی را به دست آورد و در سال 1964 بالاترین نشانه بزرگداشت ملی ایالات متحده را دریافت کرد.

نابینایی که در کودکی حافظ قرآن شد

«طه حسین»، 14 نوامبر 1889 (23 آبان 1268) در مصر متولد شد و بینایی اش را در سه سالگی در پی عفونت چشم از دست داد.

پدرش او را به مکتب خانه فرستاد و علاوه بر آنکه با قرآن کریم آشنا شد، حافظ قرآن هم شد. حافظه کم نظیر طه حسین باعث شد در آزمون ورودی دانشگاه الازهر پذیرفته شود و در 14 سالگی وارد الازهر شود. طه حسین که بر زبان فرانسه نیز تسلط کامل داشت، در 25 سالگی از رساله دکترای خود با عنوان «جایگاه ابوالعلاء معری در ادبیات عرب» دفاع کرد. پس از آن برای تدریس علوم تاریخی شرق به فرانسه رفت و علاقه اش به تاریخ یونان و رم قدیم باعث شد زبان یونانی را نیز به خوبی فرا گیرد. او همزمان به روزنامه نگاری پرداخت و نوشته های او که داستان های خلاصه از ادبیات فرانسه بود، در روزنامه «السیاسه» مصر منتشر می شد.

طه حسین در سال 1919 به مصر بازگشت و تدریس در دانشگاه ملی مصر را آغاز کرد و کتاب اثرگذار «درباره شعر جاهلی» را در سال 1936 تالیف کرد و در این کتاب منکر ادبیات پیش از اسلام در شبه جزیره عربستان شد و مخالفت های فراوانی را برانگیخت.

او چند سال بعد به وزارت فرهنگ مصر رسید و آموزش رایگان را در آن کشور بنیان نهاد. او علاوه بر مناصب و مشاغل فراوان خود از جمله ریاست دانشگاه اسکندریه، ریاست انجمن رجال ادب مصر، عضویت در فرهنگستان های ادبی کشورهای مختلف از جمله آلمان، ایران، عراق و ایتالیا، جوایز و نشان های مختلفی هم دریافت کرد؛ از جمله دکترای افتخاری دانشگاه مون پولیه و لیون، اکسفورد و مادرید و همچنین جایزه ملی مصر در سال 1959.

طه حسین 61 عنوان کتاب تالیف، ترجمه و رمان نوشت که 7 مورد از این کتاب ها به زبان فارسی هم چاپ شده است.

کتاب خاطرات او با عنوان «الایام»، دست کم به 12 زبان منتشر شد. با آن که طه حسین نابینا بود، اما او را می توان یکی از سیاستمداران، روشنفکران و نویسندگان کم نظیر در تاریخ دانست. (مهر)